

หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย

ภายใต้แผนงานริเริ่มสำคัญ (Flagship) ประจำปี 2564 “มหาวิทยาลัยพัฒนาพื้นที่”
แผนงานย่อย การจัดการทุนทางวัฒนธรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน และสำนักท้องถิ่น
กรอบการวิจัย “มหาวิทยาลัยกับการขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่”

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน/เศรษฐกิจฐานรากในประเทศไทย เป็นการพัฒนามาจาก 2 ฐานที่สำคัญ ได้แก่ ฐานทุนทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และฐานทุนทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศ จึงจัดได้ว่าทุนทางศิลปวัฒนธรรมเป็นทุนที่สำคัญอย่างยิ่งของประเทศไทย แสดงถึงรากเหง้าของประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ ที่ไปที่มาของประชาชนคนไทยทั้งหมด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรวบรวม สังเคราะห์ เพื่อนำเสนอในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มและย้อนกลับมาสู่การอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชาติ

ระยะเวลาที่ผ่านมา ในบางพื้นที่หรือบางจังหวัดของประเทศได้มีการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชน ภาควิชาการ และภาครัฐขึ้น โดยกลไกหลักในการผลักดันการประสานการมีส่วนร่วมคือ ภาคประชาชน เครือข่ายศิลปิน และสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ และได้นำศิลปะและวัฒนธรรมในพื้นที่มาสร้างคุณค่า และมูลค่า ตลอดจนสร้างอัตลักษณ์จนก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเศรษฐกิจในพื้นที่ และจากกระบวนการดังกล่าวยังกระตุ้นจิตสำนึกของคนในพื้นที่ให้เห็นคุณค่าของทุนทางศิลปและวัฒนธรรมในพื้นที่ ซึ่งสร้างความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืนของพื้นที่ ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวทั้งหมดจำเป็นต้องอาศัยศักยภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งกลไกทางวิชาการสำคัญของกระบวนการคือ สถาบันอุดมศึกษาในแต่ละพื้นที่

ดังนั้น หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จึงได้กำหนด แผนงานย่อย “การจัดการทุนทางวัฒนธรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน และสำนักท้องถิ่น” ภายใต้แผนงาน “มหาวิทยาลัยพัฒนาพื้นที่” โปรแกรมที่ 13 นวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม แพลตฟอร์มที่ 4 “การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ” และได้พัฒนารอบการวิจัย “มหาวิทยาลัยกับการขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่” โดยมีเป้าหมายเพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นกลไกสำคัญในการอำนวยความสะดวก (Facilitate) ให้เกิดการพัฒนาระดับพื้นที่ในมิติต่างๆ ผ่านศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมที่จะสร้างกลไกความร่วมมือกับภาคีหลักในพื้นที่ ได้แก่ เครือข่ายศิลปิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคธุรกิจเอกชน ในการจัดทำแผนที่วัฒนธรรม (Cultural Mapping) จากมรดกวัฒนธรรม (Cultural Heritage) ในพื้นที่ที่จับต้องได้ (Tangible Cultural Assets) อาทิ โบราณสถาน อาคารประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ เป็นต้น และมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Assets) อาทิ เรื่องเล่า ประเพณี พิธีกรรม เทศกาล งานบุญ ศิลปะการแสดง งานช่าง งานฝีมือ ฯลฯ พร้อมได้ฐานข้อมูลที่จะนำไปสู่การออกแบบกระบวนการมีส่วนร่วมให้เกิดการต่อยอดและส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการวัฒนธรรม (Cultural Entrepreneur) เกิดการหลอมรวมกลุ่มผู้ประกอบการเป็นวิสาหกิจวัฒนธรรม (Cultural Enterprise) ที่สร้างงานสร้างรายได้ด้วยทุนทางศิลปและวัฒนธรรม ในรูปแบบการพัฒนา หนุนเสริม สร้างสรรค์ หรือสร้างนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Product) และการบริการทางวัฒนธรรม (Cultural Service) เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจชุมชนที่หมุนเวียนในพื้นที่และสร้างสำนึกรักถิ่นฐานบ้านเกิดของสมาชิกในชุมชน ต่อยอดด้วยการหนุนเสริม สร้างสรรค์ หรือสร้างนวัตกรรมพื้นที่ทางวัฒนธรรม (Cultural Space) ต่อไป ด้วยสมมติฐานนี้จะนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งของพื้นที่ที่มีระบบไหลเวียนของเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม (Cultural Economy)

หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จึงสนับสนุนทุนวิจัย ภายใต้กรอบการวิจัย “มหาวิทยาลัยกับการขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่” โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับมูลค่าเศรษฐกิจฐานราก และมูลค่าสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ผ่านการสร้างร่วมมือระหว่างสถาบันศึกษากับภาคีหลักในพื้นที่ ได้แก่ เครือข่ายศิลปิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคธุรกิจเอกชน ในการจัดทำแผนที่วัฒนธรรม (Cultural Mapping) ซึ่งนำไปสู่การต่อยอดส่งเสริมผู้ประกอบการวัฒนธรรม (Cultural Entrepreneur) และเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการทางวัฒนธรรม (Cultural Product & Service) เพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยฐานทุนวัฒนธรรมในพื้นที่ผ่านกระบวนการสร้างความร่วมมือกับภาคีหลักในการจัดทำแผนที่วัฒนธรรม (Cultural Mapping) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้ประกอบการวัฒนธรรมด้านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม การพัฒนาสินค้าและบริการเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ (Cultural Product and Service) หรือ พื้นที่เชิงวัฒนธรรม (Cultural Space)

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตเชิงพื้นที่และประเด็นสอดคล้องกับเป้าหมาย OKR ตามยุทธศาสตร์ อววน. ในแพลตฟอร์มที่ 4 โปรแกรมที่ 13 โปรแกรมที่ 14 และโปรแกรมที่ 15 และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 เป้าหมายของแผนงาน

- 1) เพื่อพัฒนากลไกความร่วมมือทำให้เกิดแผนที่ทางวัฒนธรรม (Cultural Mapping) และแผนความร่วมมือ (Cooperative Plan)
- 2) เพื่อวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่สร้างผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ในมิติต่างๆ
- 3) เพื่อวิจัยและพัฒนาให้เกิดการสร้างผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนทางวัฒนธรรมในพื้นที่
- 4) เพื่อสร้างฐานและหนุนเสริมองค์ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดจนส่งเสริมการจัดการองค์ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่

3.2 กรอบการวิจัยและโจทย์ที่สำคัญ

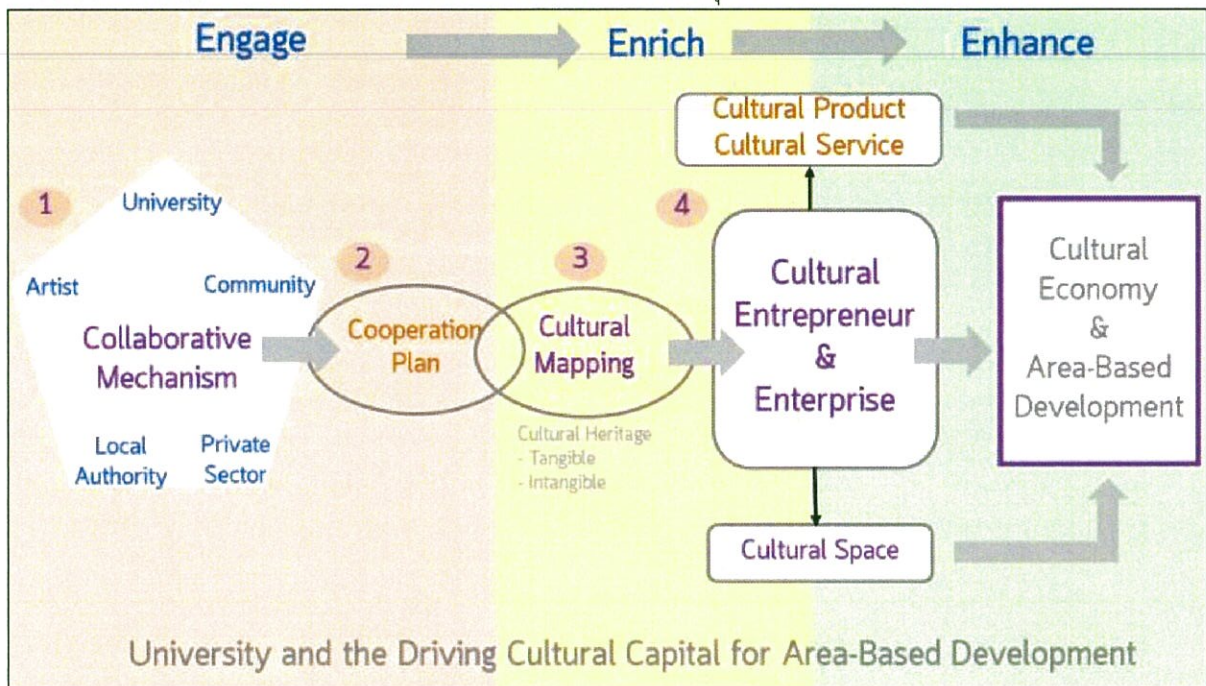
กรอบการวิจัย	โจทย์*	เป้าหมาย
มหาวิทยาลัยกับการขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่	การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยฐานทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ ผ่านกระบวนการ 1) สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันศึกษากับภาคีหลักในพื้นที่ ได้แก่ เครือข่ายศิลปิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคธุรกิจเอกชน ให้เกิดแผนความร่วมมือ (Cooperation Plan) ในการจัดทำแผนที่วัฒนธรรม (Cultural Mapping) 2) พัฒนาผู้ประกอบการวัฒนธรรม (Cultural Entrepreneur) ที่สร้างงานสร้างรายได้ผ่านผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Product) และ/หรือ บริการทางวัฒนธรรม (Cultural Service)	1. พัฒนา 20 พื้นที่/ย่าน/จังหวัด ใน 4 ภูมิภาค 2. รายได้ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 3. อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานราก และมูลค่าสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 10 4. มีผู้ประกอบการวัฒนธรรมไม่น้อยกว่า 10 ราย 5. มีผลิตภัณฑ์และ/หรือบริการทางวัฒนธรรมไม่น้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์ 6. มีแนวทางการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจวัฒนธรรม

หมายเหตุ: *ชุดโครงการวิจัยต้องดำเนินโครงการตามโจทย์วิจัยทั้งหมด

4. หลักการและกรอบแนวคิดการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดการดำเนินงาน “มหาวิทยาลัยกับการขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่”

หลักการดำเนินงานวิจัยภายใต้ ชุดโครงการ “มหาวิทยาลัยกับการขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่” ตั้งอยู่บนฐานของการสร้างความร่วมมือ (สาน-Engage) สร้างคุณค่าความหมาย (สร้าง-Enrich) และหนุนนำ (เสริม-Enhance) ระหว่าง 5 ภาคีหลัก อันประกอบด้วย เครือข่ายศิลปิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน และนักวิชาการ โดยมีกรอบแนวคิดการดำเนินงาน ใน 2 ส่วนคือ ส่วนเนื้อหา (Content) และ ส่วนผู้ลงมือทำ (Actor) ดังนี้

ก. ส่วนเนื้อหา เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (Tangible Assets) และจับต้องไม่ได้ (Intangible Assets) ตลอดจนประวัติศาสตร์ บุคคล กลุ่ม หรือชุมชนทางศิลปะ ฯลฯ ผ่านกระบวนการจัดทำแผนที่วัฒนธรรม (Cultural Mapping) และนำข้อมูลที่ได้จากกระบวนการจัดทำแผนที่วัฒนธรรมมาต่อยอดเป็นการพัฒนาผู้ประกอบการวัฒนธรรม (Cultural Entrepreneur) เพื่อหนุนเสริม ต่อยอด สร้างสรรค์ หรือสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Product) และการบริการทางวัฒนธรรม (Cultural Service) โดยมีแนวทางการรวมกลุ่มผู้ประกอบการวัฒนธรรมเป็นวิสาหกิจวัฒนธรรม (Cultural Enterprise) ต่อไป

ข. ส่วนผู้ลงมือทำ เป็นการหนุนเสริมให้มหาวิทยาลัยบูรณาการภารกิจการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม กับการกิจอื่นๆ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ เป็นการบูรณาการศาสตร์ต่างๆภายในมหาวิทยาลัย หรือสร้างความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายศิลปิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคธุรกิจในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดกลไกการทำงาน (Collaborative Mechanism) และแผนความร่วมมือ (Cooperation Plan) กับภาคีหลัก ในการใช้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นทุนเพื่อการพัฒนาในระดับพื้นที่

5. นิยามคำศัพท์

การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Development)

แนวคิดของการพัฒนาเชิงพื้นที่ภายใต้ชุดโครงการวิจัย “มหาวิทยาลัยกับการขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่” นี้ ใช้แนวคิดเรื่องของ “ความร่วมมือ” และ “การเรียนรู้ร่วมกัน” เน้นการทำงานแบบเสริมแรงกันระหว่างคนที่มีความแข็งแตกต่างกัน กล่าวคือ ชาวบ้านมีความมุ่งมั่นพร้อมจะลงแรงทำ หน่วยงานรัฐมีความชอบธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณ นักพัฒนาเอกชนถนัดการวิ่งประสานงานข้ามตำบล อำเภอ นักวิชาการถนัดการ

วิเคราะห์ เป็นต้น การเปิดพื้นที่เพื่อตั้งทุกฝ่ายให้ทำงานร่วมกันได้จะทำให้สามารถใช้จุดเด่นจุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาเสริมแรงซึ่งกันและกัน และทำให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าปล่อยให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดทำเพียงลำพัง

การทำงานเชิงพื้นที่ (Area-based) เป็นการทำงานในแนวราบคือ เสริมให้เกิดการรวมกำลังของหน่วยงานที่ทำงานในแนวตั้งและภาคส่วนต่างๆ ที่ต่างคนต่างอยู่ให้เข้ามาทำงานร่วมกันได้ เครื่องมือสำคัญในการรวมพลังให้เกิดการเสริมแรงกันได้นี้ คือข้อมูลและการเรียนรู้ร่วมกันที่นำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งคือกระบวนการวิจัย

แผนที่วัฒนธรรม (Cultural Map)

ภายใต้ชุดโครงการนี้ การจัดทำแผนที่วัฒนธรรม (Cultural Mapping) คือ เครื่องมือของการวิจัยที่ใช้บ่งชี้ถึงการมีอยู่ของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งที่จับต้องได้ (Tangible) และจับต้องไม่ได้ (Intangible) ทั้งที่สูญหายไปแล้ว หรือยังคงมีอยู่ สำรวจ จัดเก็บ แสดง สนับสนุนและเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นสหวิทยาการ ที่แสดงให้เห็นถึงเรื่องราว เรื่องเล่าของพื้นที่ วิถีปฏิบัติต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน ความทรงจำของชุมชน พิธีกรรมต่างๆ สถานที่สำคัญและมีความหมายต่อชุมชน ฯลฯ รวมถึงการบ่งชี้ให้ประจักษ์ถึงสมาชิกหรือเครือข่าย การเชื่อมโยงระหว่างกันของวิถีชีวิต ศิลปะและวัฒนธรรม ณ พื้นที่นั้น เป็นกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีหลักทั้ง 5 ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ศิลปิน ภาคเอกชน และนักวิชาการ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่ไม่เจาะจงเฉพาะสาขาศิลปะและวัฒนธรรม สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลตั้งต้นในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม บริการวัฒนธรรม การวางแผนเมือง (Urban Planning) การสร้างความยั่งยืนทางวัฒนธรรม (Cultural Sustainability) ตลอดจนการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่พื้นที่ ชุมชน หรือเมืองในมิติที่หลากหลายได้

ผู้ประกอบการวัฒนธรรม (Cultural Entrepreneur)

จากการสืบค้นข้อมูลด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในเว็บไซต์ของต่างประเทศ พบว่าพัฒนาการในกระแสโลกของ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industries หรือ บางประเทศเรียกว่า Cultural Industries) ก่อให้เกิดหน่วยย่อยที่เรียกว่า Cultural Enterprises อาจแปลได้ว่า “วิสาหกิจวัฒนธรรม” ด้วยแนวคิดในการประสานศิลปะและวัฒนธรรมกับการตลาด เพื่อส่งเสริมให้เกิดกิจการที่ศิลปินช่างฝีมือ รวมถึงกิจกรรมทางวัฒนธรรมทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ สามารถสร้างรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจโดยมีตลาดรองรับ และยังคงคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมไว้ได้

แนวคิดข้างต้นก่อให้เกิด “ผู้ประกอบการวัฒนธรรม” (Cultural Entrepreneur) ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงหรือสร้างนวัตกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมที่บริหารจัดการองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง อาทิ บุคลากรทางศิลปะ (ศิลปิน ช่างฝีมือ ฯ) ผลผลิตทางศิลปะและวัฒนธรรม การเงิน การตลาด การเปลี่ยนแปลงเชิงสังคม (ค่านิยม ความเชื่อ เช่น ผ้าทอมือราคาไม่สูงนัก แต่แลกมาด้วยเวลาที่ใช้ในการทอที่บร้อยชั่วโมง หรือ ค่าตัวนักแสดงไม่กี่ร้อยบาทแลกกับทักษะที่ฝึกฝนมาเริ่มปีกับการฝึกซ้อมหลายสิบชั่วโมง) เพื่อให้เกิดการสร้างรายได้จากกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมนั้นๆ

พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space)

พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) หมายถึง การจัดการให้เกิดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ (Tangible and Intangible Cultural Heritage) ของท้องถิ่น อาทิ ประเพณี พิธีกรรม ศิลปะการแสดง วิจิตรศิลป์ หัตถศิลป์ วรรณศิลป์ สถาปัตยกรรมศิลป์ งานช่างศิลป์ ฯลฯ ณ พื้นที่นั้น ในรูปแบบต่างๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อประสานการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ผ่านการสร้างความร่วมมือกับภาคีในพื้นที่ในการสำรวจทุนทางศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อจัดทำแผนที่วัฒนธรรม ที่เป็นเครื่องมือนำเสนอข้อมูลศิลปะและวัฒนธรรมในพื้นที่ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ (Cultural Product) และการบริการ (Cultural Service) ในพื้นที่

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Product)

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาต่อยอดมาจากการนำข้อมูลในแผนที่วัฒนธรรม (Cultural Map) มาส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวัฒนธรรม (Cultural Entrepreneur) ในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้ที่จะนำความรู้เชิงวัฒนธรรมไปประยุกต์และต่อยอดกับสินค้าในพื้นที่ โดยผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นนั้น จะแสดงคุณค่า ความหมาย เรื่องราว ด้านวัฒนธรรม อันเป็นรากเหง้าที่ได้รับการสืบสาน สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ บ่งบอกอัตลักษณ์ และสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างเป็นสินค้าเชิงพาณิชย์

การบริการทางวัฒนธรรม (Cultural Service)

การบริการทางวัฒนธรรม (Cultural Service) หมายถึง กิจกรรมหรือการบริการที่พัฒนาต่อยอดมาจากการนำข้อมูลในแผนที่วัฒนธรรม (Cultural Map) มาส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวัฒนธรรม (Cultural Entrepreneur) ในพื้นที่ และผู้ประกอบการนั้นนำความรู้เชิงวัฒนธรรมมาออกแบบสร้างสรรค์กิจกรรม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงวัฒนธรรม การจัดงานประเพณีวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมที่เกิดขึ้นสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ รวมถึงเป็นการสร้างคุณค่าทางจิตใจ และรักษาทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่

6. ผลงานที่จะส่งมอบ

6.1 แผนและผลความร่วมมือของภาคีหลัก ได้แก่ มหาวิทยาลัย เครือข่ายศิลปิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน และนักวิชาการ

6.2 แผนที่วัฒนธรรมของพื้นที่เป้าหมายผ่านความร่วมมือกับภาคีหลัก

6.3 แผนและผลการส่งเสริมผู้ประกอบการวัฒนธรรมที่นำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม และ/หรือบริการวัฒนธรรม ไปสู่การพัฒนาในระดับพื้นที่

6.4 แนวทางพัฒนากลุ่มวิสาหกิจวัฒนธรรม ที่เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม แนวทางการจัดการทุนทางวัฒนธรรม

7. กรอบงบประมาณและระยะเวลา

7.1 การจัดสรรงบประมาณ กรอบงบประมาณการสนับสนุนทุนวิจัยไม่เกิน 1,500,000 บาทต่อชุดโครงการ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการวิจัย

7.2 ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย 1 ปี 3 เดือน (15 เดือน)

8. คุณสมบัติและเงื่อนไขการรับทุนวิจัย

8.1 เป็นทุนระดับสถาบัน ผู้มีสิทธิเสนอขอรับทุน คือ อธิการบดีหรือผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายจากอธิการบดี/หัวหน้าหน่วยงาน และมีการมอบหมายบริหารจัดการงานวิจัยในระดับสถาบัน/มหาวิทยาลัย ที่จะทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยร่วมกับ บพท.

8.2 สถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยที่สนใจสามารถเสนอข้อเสนอสุดโครงการวิจัยได้เพียง 1 ชุดโครงการ

8.3 เป็นสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยที่มีที่ตั้งหรือพื้นที่บริการอยู่ในจังหวัดเป้าหมายของการดำเนินงานวิจัย หากเป็นสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย/หน่วยงานภายนอกพื้นที่เป้าหมายต้องมีการมีส่วนร่วมและมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย/หน่วยงานวิชาการในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมเท่านั้น

8.4 คณะผู้วิจัย ควรประกอบด้วย

- นักวิจัยด้านการบริหารจัดการเครือข่าย และสร้างกลไกการพัฒนาพื้นที่
- นักวิจัยด้านศิลปศาสตร์ อาทิ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มนุษยศาสตร์ มานุษยวิทยา ฯ
- นักวิจัยด้านกายภาพ อาทิ สถาปัตยกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม การออกแบบชุมชนเมือง การวางผังเมือง ภูมิศาสตร์
- นักวิจัยด้านการออกแบบ อาทิ ออกแบบผลิตภัณฑ์ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ ออกแบบสร้างสรรค์นวัตกรรม สถาปัตยกรรมภายใน

- นักวิจัยด้านการจัดการมรดกวัฒนธรรม การท่องเที่ยว
- นักวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ บัญชี บริหารธุรกิจ การตลาด
- นักวิจัยด้านสื่อ นิเทศศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์
- นักวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ บัญชี บริหารธุรกิจ การตลาด
- นักวิจัยด้านอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญ และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย

8.5 โครงการมีพื้นที่ที่เป็นต้นทุนเดิมของทีมวิจัย และเป็นพื้นที่ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะต่อยอดเพื่อบรรลุเป้าหมายของโครงการ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สามารถสร้างผลกระทบในระดับนโยบายได้

8.6 โครงการได้รับความร่วมมือจากกลไกการพัฒนาในระดับพื้นที่ และได้รับความร่วมมือจากภาคีหลัก ได้แก่ เครือข่ายศิลปิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคธุรกิจเอกชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในเชิงระบบ

8.7 โครงการมีตัวชี้วัดเชิงคุณค่าและมูลค่าที่สะท้อนความสำเร็จของผลผลิตและผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ

9. แนวทางการจัดการ

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการวิจัยและนวัตกรรมที่โปร่งใส มีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยยึดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ อววน.เป็นหลัก หน่วย บพท. จึงวางแนวทางการบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

9.1 เปิดรับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยประกาศให้รับทราบโดยทั่วถึงกัน โดยมีรายละเอียดที่ครบถ้วนและมีช่วงเวลาให้กับสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยที่สนใจได้พัฒนาข้อเสนอชุดโครงการวิจัย

9.2 เมื่อได้รับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยแล้ว หน่วย บพท. จะได้สรุปภาพรวมและพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยเพื่อกลั่นกรองเบื้องต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

9.3 หน่วย บพท. จะเชิญสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้น เข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อทบทวนข้อเสนอชุดโครงการวิจัย และได้ข้อเสนอชุดโครงการวิจัยที่มีคุณภาพและสมบูรณ์

9.4 หน่วย บพท. จะเชิญสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นและเข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ มานำเสนอรายละเอียดข้อเสนอชุดโครงการวิจัย โดยหน่วย บพท. จะจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยแบบ Dialogue Forum ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expert Content) ผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ (Stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (User) เพื่อพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด แล้วนำไปสู่การปรับข้อเสนอชุดโครงการวิจัย เพื่อจัดทำสัญญารับทุนวิจัยและนวัตกรรมต่อไป

9.5 หน่วย บพท. จะจัดให้มีหน่วยบริหารจัดการกลางในภาพรวม เพื่อประสานการขับเคลื่อนและทำงานร่วมกับนักวิจัยและภาคีในพื้นที่ รวมถึงสังเคราะห์การดำเนินงานในภาพรวมเพื่อขับเคลื่อนเชิงนโยบาย

10. เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัย

การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยมี 2 ขั้นตอน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

10.1 เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยเบื้องต้น

- 1) ข้อเสนอชุดโครงการมีรายละเอียดเป็นไปตามเงื่อนไขของประกาศทุนที่ระบุไว้
- 2) มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนสอดคล้องตามแนวทางประกาศทุน
- 3) สถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัย และผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ และประสบการณ์การบริหารจัดการงานวิจัย การดำเนินงานวิจัยและคาดว่าจะสามารถปฏิบัติงานและควบคุมการวิจัยได้ตลอดเวลาการรับทุนภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 4) มีทุนการทำงานเดิมในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม พื้นที่และชุมชนท้องถิ่น และ/หรือนโยบายในการขับเคลื่อนการทำงานในลักษณะนี้

10.2 เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด

1) การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด หน่วย บพท. จะได้จัดเวทีพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการแบบ Dialogue Forum ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expert Content) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (User) เพื่อพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยที่ได้รับพิจารณาผ่านเกณฑ์พิจารณาเบื้องต้นและเข้าร่วมกิจกรรม Workshop โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัย ได้แก่ เป้าหมายและตัวชี้วัดที่วัดการเปลี่ยนแปลงได้จริง ประเด็นโจทย์การวิจัยและเนื้อหาโครงการวิจัย กระบวนการและการออกแบบการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ การเชื่อมโยงระหว่างโครงการในชุดเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายใหญ่ กระบวนการและกลไกความร่วมมือในพื้นที่เป้าหมาย ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้บริหารชุดโครงการ ความชัดเจนของ Output และความคุ้มค่าของการลงทุนวิจัย (Value of Money) รวมถึงโอกาสประสบความสำเร็จของชุดโครงการ

2) กรณีโครงการที่มีการสะท้อนความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคีผู้ใช้งานในระดับพื้นที่ โดยมีความร่วมมือในรูปแบบของงบประมาณสมทบหรือการสนับสนุนอื่น ๆ จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

11. กำหนดการพิจารณาข้อเสนอโครงการ

กิจกรรม	เวลา
ประกาศทุนสนับสนุนการวิจัย	วันที่ 25 ธันวาคม 2563
ชี้แจงกรอบการวิจัย	วันที่ 25 ธันวาคม 2563
ปิดรับข้อเสนอชุดโครงการ ผ่านระบบ NRIIS เวลา 24.00 น.	วันที่ 24 มกราคม 2564
สถาบัน/มหาวิทยาลัย กดรับรองข้อเสนอชุดโครงการในระบบ NRIIS เวลา 18.00 น.	วันที่ 25 มกราคม 2564
ประกาศผลการพิจารณาเบื้องต้น	วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564
กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ (สำหรับมหาวิทยาลัยที่ผ่านการคัดเลือกเบื้องต้น)	ระหว่างวันที่ 20 - 23 กุมภาพันธ์ 2564
พิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด	วันที่ 8 มีนาคม 2564
ประกาศผลการพิจารณาโดยละเอียด และแจ้งความเห็นปรับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยเพื่อทำสัญญารับทุน	วันที่ 12 มีนาคม 2564
กระบวนการออกสัญญาและเบิกเงินงวดที่ 1	เริ่มสัญญาวันที่ 1 เมษายน 2564

*หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

12. การส่งข้อเสนอชุดโครงการ

12.1 ประกาศทุนวันที่ 25 ธันวาคม 2563 ผ่านเว็บไซต์ระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System : NRIIS) ที่ <https://www.nriis.in.th> และ เว็บไซต์หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ที่ <https://www.nxpo.or.th/A/> และผ่านทาง Facebook ที่ <https://www.facebook.com/PMUA.THA1>

12.2 สถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย/นักวิชาการอิสระ ที่สนใจ สามารถ download แบบฟอร์มข้อเสนอโครงการ/ชุดโครงการ ได้ที่ <https://nriis.nrct.go.th/> และ <https://www.nxpo.or.th/A/>

12.3 ผู้เสนอโครงการยื่นข้อเสนอชุดโครงการวิจัยผ่านระบบ NRIIS โดยแนบ file word และ pdf ตามแบบฟอร์ม บพท. ระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2563 - 24 มกราคม 2564 เวลา 24.00 น.

12.4 สถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการทำการรับรองข้อเสนอชุดโครงการวิจัยผ่านระบบ NRIIS ภายในวันที่ 25 มกราคม 2564 เวลา 18.00 น.

12.5 หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ขอสงวนสิทธิ์ในการรับพิจารณาเฉพาะเอกสารต้นฉบับที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามเงื่อนไข และสถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการทำการรับรองข้อเสนอชุดโครงการวิจัยในเวลาที่กำหนดตามข้อ 12.4 และหากพ้นกำหนดจะถือว่าเป็นโมฆะ

13. การแจ้งผลการพิจารณา

หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ จะแจ้งผลพิจารณาเบื้องต้นให้ผู้ที่ยื่นข้อเสนอชุดโครงการวิจัยทราบ ทาง website ที่ <https://nriis.nrct.go.th/> ภายในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 โดยหัวหน้าชุดโครงการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เพื่อทบทวนข้อเสนอชุดโครงการวิจัย และได้ข้อเสนอชุดโครงการวิจัยที่มีคุณภาพและสมบูรณ์ ระหว่างวันที่ 20 - 23 กุมภาพันธ์ 2564

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นายณชพล กัลล์ประวิทย์ ทางโทรศัพท์หมายเลข 02 298 0611 ต่อ 201 ในวันและเวลาปฏิบัติงาน หรือที่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : nachapol.kal@nxpo.or.th

อนึ่ง ผลการพิจารณาเงินทุนวิจัย หน่วย บพท. ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2563

(ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา)

ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่